

ŠKRINIAR & PARTNERS
ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA

PRÁVNÁ ANALÝZA

**Právna analýza
možnosti odstúpenia od
Zmluvy o verejných službách v preprave cestujúcich pravidelnej
mestskej autobusovej doprave na zabezpečenie stanoveného
rozsahu dopravnej obslužnosti mesta Ružomberok zo dňa
08.04.2021**

Klient: Mesto Ružomberok
Číslo spisu: 002/2023
Vypracované dňa: 28.02.2024

Skratky používané v analýze

Hlavná zmluva	-	Zmluva o verejných službách v preprave cestujúcich pravidelnej mestskej autobusovej doprave na zabezpečenie stanoveného rozsahu dopravnej obslužnosti mesta Ružomberok zo dňa 08.04.2021, ktorá bola uzatvorená s dopravcom - spoločnosťou Blaguss Slovakia s.r.o.
Mesto RK	-	mesto Ružomberok
Dopravca	-	Blaguss Slovakia s.r.o.

I.

Predmetom právnej analýzy sú nasledovné otázky:

1. Existujú v súčasnosti dôvody na strane Mesta RK na odstúpenie od Hlavnej zmluvy?
2. Ak by došlo k odstúpeniu od Hlavnej zmluvy zo strany Mesta RK, aké sú s takýmto postupom spojené riziká a následky?

II.

Dôvody na odstúpenie od Hlavnej zmluvy Mestom RK

V zmysle čl. 13 bod 13.2 Hlavnej zmluvy platí: „**Objednávateľ je oprávnený od tejto Zmluvy odstúpiť**, pokiaľ sa Dopravca **dopustí podstatného porušenia svojich povinností**, a to písomne, s účinnosťou ku dňu doručenia oznámenia o odstúpení Dopravcovi. Odstúpenie od tejto Zmluvy má účinky len do budúcnosti a zmluvné strany si v takomto prípade poskytnuté plnenia nevracajú. Za podstatné porušenie povinností Dopravcu sa **najmä** považuje, ak Dopravca:

- a) z akéhokoľvek dôvodu stratil podnikateľské oprávnenie na prevádzkovanie cestnej motorovej dopravy osobnej prevádzkovanou vozidlami určenými pre prepravu viac ako 9 osôb vrátane vodiča alebo obdobné oprávnenie nutné podľa platných právnych predpisov na zabezpečenie plnenia podľa tejto Zmluvy,
- b) stratil oprávnenie prevádzkovať pravidelnú mestskú autobusovú dopravu odňatím licencie,
- c) v prípade, že dopravca nezabezpečí alebo vypovie poistnú zmluvu, ktorej predmetom je poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám jeho podnikateľskou činnosťou v rozsahu poskytovaných služieb podľa tejto Zmluvy, vrátane škôd na životnom prostredí, s limitom poistného plnenia min. 500.000,- €, spoluúčasť nesmie byť vyššia ako 10 %,
- d) **zo strany Dopravcu dochádza k opakovanému vynechávaniu autobusových spojov, nenasadzovaniu dohodnutých dopravných prostriedkov, nepredloženie požadovaných výkazov, nesprístupneniu dátových výstupov, svojvoľnému opakovanému nedodržiavaniu cestovného poriadku, ktorý nie je objektívne zdôvodniteľný, závažnými sťažnosťami prepravovaných osôb na výkon prepravy.**“

V zmysle čl. 13 bod 13.3 Zmluvy platí: „**Opakovaným nedodržiavaním cestovného poriadku sa rozumie opakované nedodržiavanie cestovného poriadku dopravcom po predchádzajúcom upozornení a prípadnom udelení sankcie, resp. výzve na riadne plnenie si povinností dopravcu zo strany objednávateľa. V prípade ukončenia tejto Zmluvy je Dopravca povinný poskytnúť potrebnú súčinnosť k tomu, aby jeho práva a povinnosti vyplývajúce zo zmlúv a dokumentov uzatvorených na základe tejto Zmluvy boli v prípade potreby Objednávateľa**

postúpené na iného dopravcu určeného Objednávateľom a tieto práva a povinnosti postúpíť tak, aby k postúpeniu došlo najneskôr deň po ukončení tejto Zmluvy."

V zmysle čl. 12 bod 12.1 Zmluvy platí: „**Za porušenie tejto Zmluvy sa nepovažuje, pokiaľ ktorákoľvek Zmluvná strana svoju povinnosť podľa tejto Zmluvy nesplní výlučne z dôvodov mimoriadnej nepredvídateľnej a neprekonateľnej prekážky. Pandémia ochorenia na koronavírus COVID-19 sa považuje za mimoriadnu a nepredvídateľnú okolnosť, vrátane lehoty na dodávku vozidiel podľa tejto Zmluvy.**”

V zmysle čl. 11 bod 11.3 Zmluvy platí: „Zmluvné strany sa zaväzujú upozorniť druhú Zmluvnú stranu bez zbytočného odkladu na mimoriadne nepredvídateľné a neprekonateľné prekážky brániace riadnemu plneniu Zmluvy.”

Pri opakovanom nedodržiavaní cestovného poriadku je teda potrebná predchádzajúca písomná výzva na zjednanie nápravy predtým ako sa od Hlavnej zmluvy odstúpi (viď vyššie); pri ostatných porušeníach predchádzajúca výzva nie je potrebná.

O platnosti príp. o neplatnosti odstúpenia od zmluvy môže v konečnom dôsledku rozhodnúť iba súd v súdnom spore, samozrejme za len predpokladu, že by druhá strana odstúpenie od zmluvy rozporovala. Čo je však na povahu protistrany dôvodné očakávať.

Dôvody odstúpenia by muselo Mesto RK v odstúpení od Hlavnej zmluvy riadne zdôvodniť, pričom na preukázanie dôvodov odstúpenia je potrebné mať **zabezpečené dôkazy** preukazujúce splnenie podmienok na odstúpenie.

Zároveň dávame do pozornosti, že ak by si Mesto RK chcelo uplatniť akékoľvek zmluvné pokuty voči Dopravcovi, je tak potrebné urobiť ešte **pred odstúpením** od Hlavnej zmluvy.

III.

Následky odstúpenia od Hlavnej zmluvy Mestom RK a riziká s tým spojené

V prípade odstúpenia od Hlavnej zmluvy Mestom RK môžu nastať dve situácie:

- a) Dopravca **nespochybní** platnosť takéhoto odstúpenia a **prestane poskytovať** služby v zmysle Hlavnej zmluvy, čím dôjde k zániku Hlavnej zmluvy, alebo
- b) Dopravca **spochybní** platnosť takéhoto odstúpenia súdnou cestou, a zároveň **bude pokračovať v poskytovaní služieb** v zmysle Hlavnej zmluvy,

Ad A)

Ak Dopravca nespochybní platnosť odstúpenia od Hlavnej zmluvy a prestane poskytovať služby v zmysle Hlavnej zmluvy, ostane otvorená otázka neuhradených peňažných nárokov Dopravcu za poskytnuté služby, ako aj prípadných iných peňažných nárokov (napr. ušlý zisk a pod.). Ak takéto nároky nebudú Mestom RK uhradené, Dopravca sa môže domáhať svojich peňažných nárokov súdnou cestou. Výsledok takéhoto súdneho sporu nemožno s určitosťou predvídať, pretože bude na posúdení súdom, či uzná nároky Dopravcu (napr. nárok na ušlý zisk a pod.) alebo nie. Ak by bolo Mesto RK v takomto konaní neúspešné, muselo by následne po skončení konania zaplatiť Dopravcovi priznanú sumu spolu s úrokom z omeškania v zmysle platných právnych predpisov, ako aj trov súdneho konania (súdne poplatky, trovy právneho zastúpenia, trovy svedkov a pod.).

V uvedenom prípade nemožno opomenúť aj riziko pre Mesto RK, že v prípade okamžitého prerušenia poskytovania služieb zo strany Dopravcu prestane v Meste RK fungovať mestská

autobusová doprava, ak nebude v čase odstúpenia zabezpečený náhradný dopravca, ktorý by mohol začať poskytovať uvedené služby okamžite.

Ad B)

Ak Dopravca spochybní platnosť odstúpenia od Hlavnej zmluvy a neprestane poskytovať služby v zmysle Hlavnej zmluvy, je veľmi pravdepodobné, že Dopravca bude aj naďalej požadovať úhrady príspevkov v zmysle Hlavnej zmluvy za poskytnuté služby (zálohové platby, ako aj doplatky).

Nakoľko Mesto RK bude trvať na tom, že odstúpenie od Hlavnej zmluvy je platné, v dôsledku čoho prestane uhrádzať akékoľvek platby Dopravcovi, uvedené bude mať za následok, že Dopravca sa obráti na súd s návrhom na uloženie povinnosti Mestu RK tieto platby uhradiť, pričom súčasťou tohto konania bude aj súdny prieskum platnosti odstúpenia od Hlavnej zmluvy ako predbežná otázka v konaní. Mesto RK bude v takom prípade **povinné preukázať dôvodnosť svojho odstúpenia** s predložením **všetkých relevantných a dostatočných dôkazov**.

V takom prípade teda bude Mesto RK čeliť súdnemu sporu, ktorého výsledok v súčasnosti nemožno predvídať, nakoľko výsledok sporu bude závisieť od vyriešenia právnej otázky týkajúcej sa platnosti odstúpenia od Hlavnej zmluvy súdom (**uvedené sa bude odvíjať od preukázania dôvodnosti odstúpenia, pričom dôkazné bremeno bude na strane Mesta RK**). Ak by teoreticky bolo Mesto RK v takomto konaní neúspešné, muselo by následne po skončení súdneho konania doplatiť Dopravcovi sumu za poskytnuté služby, vrátane úroku z omeškania v zmysle platných právnych predpisov, ako aj trov súdneho konania (súdne poplatky, trovy právneho zastúpenia, trovy svedkov a pod.).

Zároveň upozorňujeme na to, že v tom prípade nie je úplne možné vylúčiť paradoxnú situáciu, že v meste budú autobusovú dopravu vykonávať dvaja dopravcovia súčasne. Aj z tohto dôvodu treba v prípadnej novej zmluve pamätať na dojednanie možnosti jej predčasného ukončenia zo strany Mesta RK.